

Ձեմեռուան մութ մի օրով՝ քովը գացի ես լինին,
Տըրտում էր այն եւ կատղած, մըռնչելով կը փրփրար.
Մեծ բարկութեամբ թուիս ժայռեր կը հարուածէր անդադար:
Երբ զիս տեսաւ իրեն մօտ, գոչեց ձայնով մ'անձկագին.

« Տըրտումենէս մի սոսկար, ո՛վ դու անցորդ հողածին.
Փոքը ըստփանք մը չ'ունի՞ս բերած լըճիս վըշտահար.
Ըսէ՛ ո՛ւր է, ո՛հ արեգ, ո՛ւր դալարիք, ջինջ երկին,
Մակուկավար զոյգերու երգերն ո՛ւր են սիրալար »:

— Ո՛վ լիճ, ըսի, քու արգանդ, մի ընդունայն խրոտվեր.
Կը դառնան վեր անյապաղ, դալարն՝ արփին ու երգեր.

Ձեմեռն արդէն իսկ տեղի կու տայ գարնան սիրահոս:

Սակայն, ըսէ՛, ո՛հ ինծի, ո՛վ մոռացկոտ դու լըճակ,
Ո՛ւր է բարէ, Լամաթին եւ ո՛ւր Գուրեան քաղցրերգակ.
Արդեօք անոնք եւս մէյ մ'ալ վերադառնան պիտի հոս:

Սիս, 11 Ապրիլ 1906

Գ. Մ. ԹԵԼԼԱԼԵԱՆ (ՔՐԻՄԻԹԵԼ)

(«Ամսօրեայ Տեղակատու» էն, 1912, № 21)

Մ Ա Յ Ր

Սա երգերուն ու սա լո՛ւռ աղօթքներուն մէջ՝

Իմս, մայր կը մոլորի:

Սա բոլոր աճուսներուն մէջ ես կեանքին ու սիրոյ

խօսքերը կը լսեմ...

Ամառ օրերու համբոյրին տակ ամէն ինչ՝ դէպի

Մահմանուած վերջին կը վազէ, անմեղօրէն, խինդերով լի

Յոյսերով լի, մայր...

Ես ալ կը յուսամ, ես ալ կու գամ:

Աստուծոյ մը մատնեցուն տակ քնար մը պարզ սրբանուէր՝

Մեծ երգը կը յուզէ անսկիզբ Օրէնքին...

Բնութիւնը աղօթք մ'ունի սա ծաղիկներուն բերնով,

Քու օրհնութիւնդ է մայր,

Ժպիտ մը կայ սա աստղերուն դէմքին վրայ, ան քուկդ է մայր:

Եւ ես այս անվերջ դաշնակուսներուն մէջ ու աղօթքներուն՝

Քու ձայնդդ է որ կը լսեմ, քու խօսքդ միայն:

Դու ինձ կը խօսիս, ո՛հ, իմս սակայն կը կորսուի

Կապոյտին մէջ, կ'անգայտանայ աղօթքս անոր անհունին մէջ...

Դու զայն կը լսեմ, մայր:

Ո՛հ, բոլոր անցնող գարուններու արկնարկները ուղղուած

Արեւին ինչպէս լուծուեցան անդարձօրէն...

Քու ակնարկներդ, մայր, իմ հոգիիս մէջ արմատացան

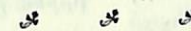
Շաքիլներով անթառամ:

ՀՐԱՆՏ ՍԵՆԵԿԱՊԵՏ (ՕՏԱՊԱՇԵԱՆ)

«Յոյս» (ձեռագիր) թերթ Մ. Ռափ. Վարժարանի Աշակերտաց

Ազդույ, 1921

Ծ Ն Բ Ն Ա Խ Օ Ս Ա Կ Ց Ո Ւ Թ Թ Ի Ն

Ա. — ԾԻԾԱՂ

Ա.

Քընարահար ծառ մ'եմ կարմիր պըտուղով,
Ես իմ վըրսս վայրահակ,
Սերաքս լըճակ ծառին տակ:
Ու չեմ հասկընար թէ ինչո՛ւ գողով
Կ'օրօրուիմ երկար, կ'օրօրուիմ խաղաղ,
Տալէն ջուրերուս թախիծ ու ծիծաղ:

Ձըհասկըցայ թէ ինչո՛ւ
Տարմերու պէս երկնաչու,
Այսքան ծիծաղ ինծմէ կեանքին կը թըռչի:
Իբրեւ թէ ես չըլլայի ակն հառաչի,
Իբրեւ թէ ինձ տըրուած ըլլար հանապաղ
Նաւէլ աստղով եւ ալեակով հեղանաղ:
Ձըհասկըցայ թէ ո՛վ տըռաւ
Քաղցրահնչուն եւ անըսպառ այս ոսկին,
Աղքատ մարդուն շըրթունքին
Տըրտումթաթաւ:

Բ.

Կը ծիծաղիմ անագորոյն ծիծաղով,
Գայլ աշխարհին, խուլ կիներուն եւ մարդոց.
Ես հընոց՝
Սէրըս տալէն չարափողով
Խուժանին հողմակոծ:
« Ո՛րքան ծիծաղ պիտի ըսէր ու քըքըքէր
Անցորդն անտեղեակ,
Միշտ թըշուառ հոգեակի,
Իր ծիծաղէն կը բողբոջին հեռուն լիճեր,
Ինչ արեւ է որ կը ծագի ամէն ժամ
Ինքնակամ,
Մարդերուս վրայ եւ իրերուն դառնախորհուրդ:
Ամէն սիրող պիտի առնէր հոն յագուրդ,
Եւ ամէն գերի պիտի զեղուր պըտուղով՝
Շաղով գեռ զով:
Եւ աղջկան սափորն աղուոր պիտի լեցուէր
Ճաճանչներուն քովն ի վեր՝
Ըղմայլաքին ալեքին ջինջ արծաթով
Հոգեթով:
Կը ծիծաղի, կը ծիծաղի,
Իբրեւ տաւիլ բազմադի »:

Գ.

Կը ծիծաղիմ, այսպէս կ'անցնիմ ես կեանքէն:
Ծիծաղս հեծած, - ձիւ՝ խօլարձակ,
Դափնեպըսակ:
Եւ մինչ երկինքն ու վիշաղ զիս կ'ընդգոգեն՝
Ես չըռայլ
Անայլայլ,
Ձեղի՛ հըպարտ եւ անձըւէր եւ ասպաղէն,
Նըւիրական այս հացէն
Կու տամ առատ, եւ անհաշիւ կը բաշխեմ
Արիւնահոս ծիծաղ դըժխեմ...:

Կը ծիծաղիմ, ես զիս այսպէս դիտելէն,
Որ կը կառչիմ օրերուն
Օրօրուն
Անտարակին, ուր բաղեղներ ինձ հետ կ'ըլլեն:
Եւ մինչ ինծի իրերն անգամ կը դաւեն՝
Ես անոնց վիզին զարդ կու տամ ծիծաղս, իբրեւ
Եւ անէծքի այս կատարին՝ [Ժապաւէն:
Ուր յամր ու գոռ զանգակներ են կեանքն ու
[տարին,

Կը ծիծաղիմ կը ծիծաղիմ ու կու լամ,
Եւ ծիծաղիս կայծով դժոխք մը կ'ըլլամ:
ԱՆԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Բ. — ՏԵՍԻԼՔ

Ա.

Ծիրանածուփ վարագոյրի մ'ընդմէջէն,
Ներաշխարհիս վըրայ բացուած կիսովին,
Կ'ընդնըմարեմ շուքեր, գէմքեր որ կ'աչեն
Ծագերն անհուն, կարթեւէն զիս հոգեւին:
Եւ կիսաստուեր մեռելապար մ'է համակ,
Կորագիծեր, նըրբոլորներ ու կոներ,
Լուսամարդեր յայրատ՝ քամակ առ քամակ,
Կոյսեր որոնց ծոցէն կ'իջնեն կոկոններ:
Ապա հանդէս մը դիւային կաքաւով,
Գինեփըրփուր շուրթեր, փողեր գալարուն,
Ասոնց վերեւ տերեւթափ մ'աշնահով
Եւ ներասոյդ երգացած էգն ու արուն:
Կը փակեմ ծաւքն ողբերգական թաւիշին,
Ու մանրաշխարհ մ'ուրիշ ինծի կը ծագի.

Արքիմիտրոս ջինջ մանուկ մը ձեռքը թուշին՝
կու լայ. առաւ ողկոյզէն խայթ պիծակի...:

Բ.

Գեղջուկ կին մ'է ճամբուն վըրայ այգիին,
Սերտն իր լանջքին գեղադաշնակ երգէնն.
Եւ ըմպէլէն իրիկնանոյշ երկինքին
Հաշիշն, ըստաշին, անանուին ու կինամոն,

Մարմարաշող աղբիւրին գիրկը կ'երթայ,
Մինչ ակնարկն իր, գեանթըմբէջ ծիծեռնակ,
Հիւս կու գայ շուրջն իր տաճարին: Կը խընդայ
Ու կը սեղմէ կուրծքին տըղան հեղունակ:

Եւ բանաստեղծ, կամ ճըգնաւոր, կամ մուրիկ,
Երիտասարդ մը կը կարգայ տըխրաձայն
Տաղ մ'ու իսկոյն կ'աղաղակէ... «Ես... Մայրիկ»:
Փակուեցաւ դուռն, ու հեռացան, հեռացան:

Գ.

Ամբողջ օրեր ի զո՛ւր այսպէս կ'որոնեմ՝
Գեհնակն ալստառն խուլ ծալքերէն,
Որպէս զի գըննեմ, վայրկեան մը տեսնեմ,
Մոռնամ միտիս կառչած անգուծ շիկերէն:

Ես յամեցող ալեւոր մօրըս ձեռքէն՝
Ես ճերմըկած մազով մանուկ լալագին,
Զուր մը խըմեմ. մասներն աչքերըս փակեն,
Ու գլխուս մօտ ծխայ արցունքն իր խուկին...:

Ա.Ա.ՐԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Գ. — Ե Զ Ք

Ա.

Ժըպրէ՛ սուղակ, ես ինքս իմ մէջ կ'իջնեմ ի խոր,
Ամէն անգամ որ հոգիս ծովը սըղտոր՝
Յուզումնակոծ կ'ալեծքի, կը տըւայտի,
Վի՛հ վի՛հ մէջ ընդէլուզուած եւ մուծ՝ մուծի:

Նախ կը բանամ պըղընձակուռ դուռը գըթխեմ,
Բայց ներս մըտնել առանց լոյսի ինչպէս իշխեմ.
Բացի... պիտի խիզախօրէն մըտնեմ սակայն,
Սուզակին սէրը չէ՛ միթէ ծովը համայն:

Եւ թերաքամ գըրան ճռինջն, արտոյտ մ'իբրեւ,
Կ'երգէ ու հիւս կու գայ հոգւոյս ամպին վերեւ,
Կ'ուզեմ բռնել ու գգուել զայն, թընչո՛ն

[Վըտիտ,

Որ իր երգէն կ'արիւնի այսպէս չիթ առ չիթ:

Բ.

Առաջին էջն է, տակաւին հանդարտ այնքան,
Որ կարծես դուրսը կը տեսնեմ կէս-լուսնիկան:
Եւ մըշուշին համբոյրն այնքան գաղջ կը թըւի,
Իբրեւ ըլլար սուլումն ու սէրն անցնող հովի:

Եւ քայլ մ'անգին կ'այրիմ արդէն, ու չեմ կըրնար
Տոկալ բոցին. Տէ՛ր, գըթոխքդ ի՛նչ է անհընար.
Ո՛հ, կը ճանչնամ, գիտեմ այս կէտն, որուն շեմին
Հըրդէհէցի աստուածային սուրբ մորենին:

Կ'իջնեմ անգուլ, զի գեռ ամբողջ ու անջինջ եմ,
Զի բոցերու, երանգներու տօնն է ճօճճեմ,
Ներաշխարհիս գիւթանըւա՛ն անգընդաձայն՝
Որուն պարողն ու նըւագողն ես եմ միայն:

[Հրաւեր,

Երբորդ մարդն եմ... բոյր մը կ'առնեմ անգրաւ
Խընկէնի՛ օձ որ կ'ողորուի մարմինս ի վեր.
Գիտեմ... այստեղ կէս գիշերի մը թաղեցի
Յիշատակներ՝ խարտեաշ մազով եւ աղարծի:

[Կիս մ'է ալ-

Զորորդին մուտքն... հուրին բիբն հոս նար-
ինծով գըրուած կը կարգամ գիրք մը բիւ-

[Բաժալ

Հոս թողուցի արծարծումով սիրագործով՝
Եռանկիւն ձեւն, իր խօլ կառքով մըշտա՛հողով...

Գ.

Պիտի իջնեմ, պիտի իջնեմ, բայց ահաբեկ
Կանգ կ'առնեմ. ո՛վ է կը համրէ մէկ ... դա՛ւ-

[ձեւ մէկ.

Գաղանիքն ի՛նչ է կախարդական այս բարբառին,
Որուն կ'երթամ, որուն ձեռքերըս կը փարին:

Մանուկն է ան պարունակին՝ համակ ճերմակ,
Կրակներուն մէջ՝ ձիւնատարափ սատափ լըճակ,
Մասն երկինքի մ'արտօսրափայլ ուղղած լըռն՝
Իր աստղն է զոր կը համրէ ծոցը խաւարին:

Ալ չիջնեմ, Տէ՛ր, ու թող խօսիմ այդ մանուկին,
Մայրն հարցընեմ, համբուրեմ զայն, սեղմեմ
[ուժգին,

Ճամբուն վըրայ գէթ հարցընեմ անունն իրեն,
Տեղին անունն, ուր բոց է ներսն ու ձիւն վերէն:

Խօսիմ, հանդէմ. ճիշդ կէտն հասած եմ դը-
[Ժողովին:

Զէ, Տէ՛ր, սուղիմ, բոցի ծարաւն ունիմ կըրկին:
Թո՛ղ գլխիկայր իջնեմ, ըմպեմ անդունդն համակ,
Ու ետեւէս գոցէ, գոցէ դուռն ամբափակ:
Ա.Ա.ՐԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Գ. — ՀԻՆ ՔԱՆԴԱԿ

Ա.

Ամէն իրկուն ներքնուղիէ մը կ'անցնիմ,
Խոր ու մըթին, բայց կիսալոյսն իր աղու-
կամարներուն տակ մոլորած զերդ մեղու՝
Կը պաշարէ զիս, բըզղիւնով մըտերիմ:

Եւ չըգիտցայ, չըհարցուցի երբեք ալ
Թէ ո՞ր նըրբին ձեռքը գըծեց այդ ճամբան,
Բայց ես պիտի անցնիմ անկէ անխափան.
Առանց ճամբու ճամբորդ հընա՞ր է ըլլալ:

Ու պիտի կանգ առնեմ ամէն անգամին,
Հին քաղաքի մ'առջեւ անծիր խորհուրդով,
Երբ գիրով երեք բառեր են թոթով՝
Տակը գըրուած նըկարազարդ պերճ՝ որմին:

Բ.

Իսկ մարդ մ'է վերն որ մատաղ սիրտն իր ափին՝
Անգըթօրէն կը լափէ փակ աչքերով.
Մինչ դալկադէմ ու տարփասենչ կին մ'իւր քով՝
Որուն քօղէն գէռ արիւններ կը թափին,

Ինքնագալար, դաշունահար ու վարար
Իր միտերէն ու մարդուն սեւ արիւնէն
Բազմանկիւնեան, անգընդախոր, նըկարէն,
Կը շինէ նոր սիրտ մը, կ'երգին անգաղար:

Ապա կու լայ, կու լայ այնքան ուղիւօրէն,
Որ կը լեցուի սիրտն արցունքով հրակայլակ:
Աշխարհն եղած հոն սեւ ու փոքըր նաւակ՝
Բիւրաթիւ սեւ մըրջիւններ զայն կը վարեն:

Բայց քանդակին խաւարէն, ուր լոյս կու տայ
Լոկ մարդուն սիրտն, աստղի մը պէս ջախջախ-
[ուած,

Դեւ մը կ'ելլէ, գէմքին քըրքիջ, կիրք ու լաց.
Եւ քանդակին մարմարն ամբողջ կը կոտայ՝

Կարծես վախէն յանկարծա՛սա ճիւղակին,
Որ կ'առնէ Նոր Սիրտն ու գետին կը զարնէ:

Կը քըրքըջայ, կու լայ. վերջին արարն է.
Հեռուն մարդիկ մեծաղաղակ կը փախին:

Գ.

Շուն մը վարէն յանդընօրէն կը հաջէ,
Շըղթայակապ՝ չի կըրնար ձեռքը խածնէ.
Եւ քանդակն այս իբրեւ իրեն կեր մ'ընտել՝
Կը լիզէ ծիրն արիւնին, որ ճաճանջ է:

Երեք գիրերն ու գէմքերն այդ անանուն
Զեմ գիտեր, չեմ ճանչնար. հարցուր կերտողին.
Բայց իմ ճամբուս չարչարափն գեանուղին
Պիտի անցնիմ ամէն, ամէն իրիկուն:

Ա.Ա.ՐԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Ե. — ՆԵՐԱՐԻՆՈՒՄ

Ողկոյզի պէս ես զիս ամէն օր կը քամեմ
Թասի մը մէջ համակ սատափ, լոյս ու պորփիւր,
Եւ չեմ հասնիր ըմպումներէ վերջ բերաբիւր,
Այլ փըրփրալից կը ծովանամ, առասպել մ'եմ:

Կաթիլներու այս շիթ առ շիթ էջքէն թախծոտ՝
Դաշնամորմոք ներանըւադ մը կը դառնամ,
Ու երբ կ'անցնիմ, լուռ կ'ունկնդրեն ինձ յա-
[րաժամ,

Մարդիկ, կիներ, ուղեւորներն ալ անծանօթ:

Կը հարցընեն, Քերթող-Վի՛հն ինչո՞ւ այսքան
Սնձրեւօրէն ծիծաղ, խընծիղ, երգ կը հոսին.
Միթէ բարբառն է սիրահար, անհաս փոսին,
Եւ կամ մուծին սըրի՛նգն հեծքով քընարա-
[կան:

Բայց պիտի՛ երբեք քողին ետեւ չընըճարեն
Սըրընգահարն՝ արիւնէլէն երգ-երգ անդու.
Ի զո՛ւր անոնք պիտի կառչին աչքով ամուլ,
Անտես աղբիւրն եմ, վերաւոր ջինջ մարմարէն:

Առանձնութեան լարին վըրայ ամէն իրկուն,
Կը նուագեմ ես զիս անձայն՝ տաղով անձառ.
Խաղմուզէն գեռ չըմպած գինով հընձանահար,
Բընութեան մէջ կայթատօնի զանգակ անքուն:

[Թակիս,

Ա՛խ, գըթուծիւն, կ'այրիմ, հրդեհն եմ ջու-
կըտընտոցիս անյագ շուրթին ալ չեմ տոկար:
Արիւնիս մէջ ինքնասպան ճիւղն եմ տըկար,
Ու գայլայլն իր կըտուցին՝ ձեղ կու տամ հոգիս:

2. — ՄԻՐԿԱԼՈՅՍ ՄՈՄ

Տունս հովին մէջ մըրըրկին սէրն է անշուշտ,
Զի ան իրեն կը փարի այնքան անկուշտ,
Որ ցայգահոս սըրտին գետին վըրայ խորունկ՝
Խօլ ու ահեղ անձնասպաններ են անոնք:

Խորհուրդին երգն է նըրբալոյս մոմ մը վառ,
Որ փոթորկին պագչոտ գըրկին մէջ վարար
Կը մարմըրի, կ'արիւնի, հէք խելագար,
Բայց, մինչեւ այդ, իր մօտ նըստող մը չի գար:

Հովին կուրծքին անցած՝ ծաղիկ անծանօթ,
Ինք իր մահուան վաղորդայնին ուրախ բօթ,
Գիշեր-վարդին՝ կարմրաշրթունք ցօղ փափկին,
Սպիտակագեղ սիրուած հոգեակ լալագին:

Կիսաւեր տունս իրմով ուրախ է կարծես,
Իրմով կ'այրի, կը հատնի բան մը անձէս,
Ու չեմ կըրնար փըչել մարել իր հոգին,
Կ'ատեմ, սակայն կը սիրեմ զայն կաթողին:

Մըրիկ կ'ընեմ, երբ ծաղկածին իր լեզուով
Կը պատմէ վէպը միջոցին դառնահով.
Շեմիս առջեւ ճամբորդ բոպիկ աղքատին,
Նօթի, ծարաւ եմ իր շիջման կարօտին:

Եւ չըհատաւ, պիտի վառի տակաւին,
Էռլթենէս ներս հեծեծող ծիծղուն վին,
Առանց մահուան մահառնչիկ մահամերձ՝
Մոռացման վիհ կ'ուզէ ցայգէն շանթահերձ:

Բայց ո՞վ կանգնեց մենաւոր տունն աւերակ,
Մոմն ալ տըւաւ մըրըրկալոյս արեգակ.
Որո՞ւ վառեց, որո՞ւ համար մարեցաւ,
Տունն հանգչեցաւ, եւ է՞ հիմա լոյսն անցաւ:

ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Բրակա, 22 Մեպտեմբեր 1924

Ի. — ՀՈԳԵՍԱՐՄԱՓ

Հեռաւոր անծայր հըրդեհուած քաղաք,
Սարսափը նոյնն է հոգիին վերեւ,
Վէրքիս մըռունչէն կ'ոստնում զերդ տերեւ,
Անըսպառ քաղաքն հոն է շարունակ:

Ալեկոծ ծովուն բուսան եմ կերկերուն՝
Անկողնիս ափին վախն իմ մէջ կ'եռայ:
Ես նաւորդ դըժխեմ, սիրտըս կարկուրայ,
Առագաստ կու տամ ջահուած հովերուն:

Զըգիտցայ սակայն, թէ ինչո՞ւ կարմիր
Ծաղիկի նըման լեզուս կը խածնեմ:
Գիտեմ որ սիրոյ թունաւոր խայծն եմ
Ծովին մէջ քունիս, հըսկումով նանիր:

Վըհուկին ձեռքէն աղատուիլ չըկայ.
Մինչեւ դուռ կ'երթամ, կը դառնամ կըրկին,
Կարծես գերին եմ թաց բարձիս երգին,
Մուրիկի՛ կիթառ, ցայգին մէջ պարզկայ:

Սարսափն ահա՛ զիս կը սպառէ տակաւ,
Բըռնկած ոստանն ո՞վ պիտի մարէ.
Ես լերան վըրայ մատուռն եմ քարէ,
Բոցերէն առաջ հոգիս ծուխն հագաւ:

Կէս գիշերին է որ կին մը դաժան՝
Սենեակըս կու գայ, բայց ամէն անգամ
Երբ, դիւահալած, դուռը կը բանամ,
Ո՛չ ոք. մութին մէջ ձայներ կը խըժան:

Ա՛յս, ճիշդ այդ ատեն է որ կ'արթըննամ,
Եւ ահաբեկած ինծի կը փարիմ,
Ես ինձ գըթացող թըշուառ մըտերիմ,
Դեւերու պարին միջեւ խուռներամ:

Բանաստեղծն այս է զոր դուք կը տեսնէք,
Հորիզոնին վրայ նորածագ արեւ,
Անմոխի կրակով քաղաքը ներքեւ,
Քերթուածն ամպին մէջ թուխ արծիւ մը սէգ:

ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՈՒՂԵՐԶ ԱՌ ՄՈՒՐՍ - ՌԱՓԱՅԷԼ

Խոնջ հողմավար, մայրամուտին մերձ կեանքին
Սիրտն երբ կ'ըղձայ օրերն այգոտ մանկութեան,
Պահ մը հանգչիլ եկաւ նըժդէհ ձեր հոգին՝
Սուրբ Ղազարու գեղազուարճ յօթեան:

Վըտարանդի հայուն խօսնակ, հըրաւէր
Անմեռ յոյսի՛, խաղաղութեան ուղիսիս,
Մըխիթարայ մենաստանին սըրբանուէր
Հըմայքն է խոր, անդորրն՝ անհոն, շողահիւս:

Հոն զգացիք, ցեղին ոգին անմահ յար
Որ սիրազեղ իր քընքըութեամբ մայրենի,
Զեր կարօտով սիրտն ամոքեց վշտահար
Ու շընչեց խանդ, սրբազան հուր մ'իտէալի:

Յետ ընդերկար թափառելու աշխարհներ
Հա՛րկ էր մոռցուիլ անփառունակ աննըշան,
Թէ աւանդիլ ազնիւ գործի մ'ազգանուէր՝
Անուն մը վեհ, անմահութեան ախոյան:

Ինչ մե՞ծ եղաք, փառքի ուղին ընտրեցիք՝
Հայ անդրանիկ վերածնութեան դարբնոցին
Հիմը դնելով, Հայրենիքին ձօնեցիք՝
Կամքի, մըտքի ջահակիրներ վեհածին:

Քանի՛ սերունդ լուսածարաւ, խանդակաթ
Նըւիրական դիմեց Ձեր վաճ աղութին,
Ու դար մ'ահա, երկունքի դա՛ր մ'անվըկանդ
Կը կամարուի յաղթ փառապանծ ճակատին:

Զեր երկուքին յիշատակն յար պիտ'ապրի
Սըրտերու մէջ երախտակերտ տաճարին,
Եւ պիտ'ըլլայ, դաշինք մ'յաւէտ սուրբ ուխտի,
Հաւատարիմ գործելու ձեր պատգամին:

Փարիզ ԲՈ. ԱՀԱՐՈՆ ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ

(«Տեղակատու»-էն, 1930, Թ. 4)

ՄԻԻԹԱՐԱՅ ԱՆՄԱՀ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Դո՛ւն լոյսի ջահ, ածիւնիդ մէջ բոցավառ
Պատուեցիր քօղը մըթին,
Աստուածօրէն շիրմիդ խորքէն վեր ելար
Խօսելու հայ սերունդին:

Դո՛ւն Մըխիթար, լուսանորոգ հայ ազգին,
Տես անունիդ հըմայքէն՝
Իհր մանուկներ բազկատարած հեշտագին
Սրբացած կեանքըդ կ'երգեն:

Կ'ապրիս տակաւ մեր ամէնուն սըրտին մէջ
Աստուած մ'ինչպէս կենդանի,
Ու կը ցուստ արեգակին պէս անշէջ
Մեր սըրտերուն ընտանի:

Դո՛ւն կանգնեցար բուրգերուն պէս անսասան
Քու էութեամբդ անանուն,
Ճամբուն վըրայ իբրեւ աղբիւր հրահոսան
Եղար Ուղղիչն ամէնուն:

Ու կը մեծնաս, կը բարձրանաս դարուն քով
Ինչպէս արձան մը վիթխար,
Եւ մենք սերունդն ասքանազեան յարգանքով՝
Կը խոնարհինք անբարբառ:

Ինչ փոյթ եթէ ըզգեանեցին քեզ շատեր,
Հալածեցին խօլաբար,
Ինչ փոյթ եթէ քեզ կարծեցին մարդ մ'անտէր,
Խեղճուկ անշուք և տըկար:

Խաղաղութիւն ածիւններուդ անդորրին,
Գարնան երգին պէս փափուկ,
Խաղաղութիւն... Գու սըրտին մէջ կը վառին
Մեր արցունքները տաքուկ:

Խաղաղութիւն քու կենցաղի համերգին
Ողբերգութեան պէս դըժնէ,
Խաղաղութիւն... Օրհնութեան քօղ մը կրկին
Ըզքեզ գոգին մէջ զըրկէ:

Փա՛նք մարդասէր այդ քու գանկին շինարար
Ուր կ'աննէ թեւ ապագան.
Փա՛նք հերոսին որ անձնըւէր, քաջաբար՝
Սերունդներուն է պաշտպան:

Փարիզ ՃԱՐՏ. ՅԱՅՈՐ ԴԱԻԹԵԱՆ

(«Տեղեկատու»-էն. 1930, Թ. 4)